

VAN GÖLÜ KIYILARINI ZİYARET EDEN KIRSAL TURİSTLERİN ÖZELLİKLERİ
Characteristics of Rural Tourists Visiting Van Lake Coasts

* Serhat BİNGÖL
** Pembe Gül ÇAKIR

doi.org/10.32958/gastoria.698955

Yayın Bilgileri

Kabul tarihi: 30.03.2020
Yayın tarihi: 31.03.2020

Yazar Bilgileri

ORCID:
* 0000-0001-9312-4552
**

Email:
* serhat.bingol@bilecik.edu.tr
** pcakir@anadolu.edu.tr

ÖZET

Kırsal turizm, yöresel yaşam tarzının sürdüğü, çiftçiliğin yapıldığı, yerel kültürün korunduğu ancak ekonomik etkinliklerin kısıtlı olduğu yörelerde yapılan bir turizm türüdür. Doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip bir kırsal yöre olan Van Gölü'nün güney kıyıları, taşıdığı bu özellikler nedeniyle araştırma alanı olarak seçilmiştir. Dolayısıyla araştırmanın amacı, yöreyi ziyaret eden turistler çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu nedenle, Van Gölü'nün güney kıyıları ziyaret eden turistlerin demografik özelliklerini, seyahat alışkanlıklarını, yöre hakkındaki izlenimlerini ve motivasyonlarını ortaya çıkarmak araştırmanın ilk amacıdır. Ayrıca, turistleri demografik özellikleri, seyahat alışkanlıkları ve motivasyonlarına göre kümelere ayırmak araştırmanın diğer amacıdır. Araştırmanın evrenini, Van Gölü'nün güney kıyıları boyunca uzanan yöreyi ziyaret eden bütün yerli turistler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, nicel araştırma yöntemine başvurulmuş ve Mart 2016 ile Haziran 2019 tarihleri arasında anket tekniği ile 490 veri elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre turistler; "aile gezginleri", "dinlenenler", "doğa-kültür gezginleri" ve "kırsal gezginler" olmak üzere, dört kümede toplanmış, motivasyon faktörleri ise "öğrenme ve yenilik", "doğa ve kültür", "hizmet ve fiyat", "sakinlik ve rahatlama" ve "kırsal yaşam" olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Turizm, Van Gölü, Kırsal Turist Motivasyonları, Kırsal Turist Kümelere.

ABSTRACT

Rural tourism is a type of tourism in regions where local life rituals continue, agricultural facilities are carried out, local culture is preserved but economic activities are limited. The southern shores of Lake Van, which is a rural area with natural, cultural and historical values, was chosen as a research area. Therefore, the purpose of the research was constructed within the frame of tourists visiting the region. Therefore, it is the primary purpose of the research to reveal the profiles, travel habits, impressions and motivations of the tourists visiting the southern shores of Lake Van. In addition, segmenting tourist according to their demographic characteristics, travel habits and motivations is another aim of the research. The universe of the research consists of all local tourists visiting the region along the southern shores of Lake Van. In this context, quantitative research method was used, and 490 data were obtained between March 2016 and June 2019 with the survey technique. As a result, tourists were gathered in four clusters which are "family travelers", "relaxers", "nature-culture travelers" and "rural travelers". The motivation factors of the rural tourists were "learning and novelty", "nature and culture", "service and price", "calm and relaxation" and "rural life".

Keywords: Rural tourism, Lake Van, Rural Tourists' Motivation, Rural Tourists' Segments.

GİRİŞ

Turistik ürünlerin standartlaştırılması ve destinasyonların giderek birbirine benzemesi nedeniyle, farklı deneyimler yaşama beklentisiyle hareket eden turistler, yeni destinasyonlar keşfetmeye başlamışlardır. Kırsal yörelerin, turistleri etkileyen ve turistlerin bu yörelere seyahat etmesini sağlayan kendine has doğası, kültürü ve etnik kökenleri mevcuttur. Sahip olduğu bu özellikleri ile turistlerin beklentilerini karşılayan yörelerde sunulan hizmetler, kırsal turizm kavramını ortaya çıkarmıştır. Kırsal turizmin birçok tanımı yapılmış ve ülkelerin kültür ve yaşayışlarına göre farklı şekillerde yorumlanmıştır. Carneiro, Joana ve Silva (2015), kırsal turizmin öncelikli olarak; doğa, kültür, yöresel yemekler, otantik yaşam tarzı ve rekreatif faaliyetlere dayalı turistik çekicilikleri kapsadığını belirtmişlerdir. Bramwell (1994) ise kırsal turizmi; spor, macera, doğa, sanat, tarım ve kültürel miras gibi birçok turistik faaliyet sunan bir turizm türü olarak açıklamıştır. Kırsal turizm; çiftlik turizmi, yeşil turizm ve yayla turizmi gibi doğa ile iç içe olup, aynı zamanda kültürel mirasa yönelik turizm faaliyetlerini kapsamaktadır. Kırsal turizmin; sosyo-ekonomik, kültürel, çevresel ve insani etkileri mevcuttur. Bu etkilerin açıklandığı kırsal turizmin tanımı, İngiliz Turizm Konseyi (English Tourism Council, 2001: 11) tarafından; “insanların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak, mimariyi ve doğal çevreyi geliştirmek ve korumak” olarak tanımlanmıştır. Bu doğrultuda kırsal yöreler, kırsal turizmden ekonomik faydalar sağlamak ve sürdürülebilir uygulamalar gerçekleştirmek için stratejiler geliştirmektedirler.

Kırsal yöre kavramı, kültürden kültüre göre farklılık göstermektedir. Ancak bu konudaki ortak görüş, nüfus yoğunluğunun düşük olduğu ve doğal ve kültürel kaynakların bulunduğu yörelerin kırsal yöre olarak kabul edilmesi gerektiğidir. Opperman (1996) kırsal turizmin turizm literatürüne girişinin 1950’li yıllara kadar uzandığını savunmuştur. Bu argüman, turistlerin Alplerde bulunan kırsal yöreleri ziyaretleri ile yörede yaşayan çiftçilerin gelirlerinin arttığını, yörede yeni iş fırsatlarının yaratıldığını ve göçün önlendiğini ortaya koyan araştırma ile desteklenmektedir (Ager, 1958).

Kırsal turizm, kırsal yörelerin kalkınması için değerli bir araçtır (Pena, Jamilena ve Molina, 2012). 1970’lerden bu yana, Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinde, 1990’ların sonuna doğru ise, Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır (Soykan, 1999). Bugün hala Avrupa ve Kuzey Amerika’da gelişmeye devam kırsal turizm, kırsal yöreleri olumlu yönde etkileyerek, yerel ekonominin büyümesini sağlamaktadır. Tarımsal ve turistik faaliyetlerin bir arada gerçekleştiği ve birbirini tamamladığı kırsal turizm, olumlu ekonomik etkiye ek olarak, el sanatlarının yeniden canlanması gibi kültürel miras öğelerinin de geleceğe aktarılmasını sağlamaktadır (Soykan, 2006).

Kırsal yörelerdeki tüm turizm faaliyetlerinin kırsal turizm kavramına dahil olduğu konusunda ortak bir anlayış mevcuttur (Perdeu vd., 1987; Bramwell, 1994; Jurowski vd., 1993; Teye vd., 2002; MacDonald ve Jolliffe, 2003; Andriotis, 2006; Simkova, 2007; Andriotis 2011; Nair vd., 2015; Nicely ve Sydnor, 2015). Bu çerçevede, alternatif turizm türleri arasında yer alan ve kırsal yörelerde gerçekleşen eko-turizm, yayla turizmi ve çiftlik turizmi gibi doğa temelli turizm türleri, kırsal turizm kavramı kapsamında değerlendirilmektedir.

Yüksek eğitim düzeyine ve seyahat deneyimine sahip turistler; otantik yaşamlar, kırsal faaliyetler ve kültürel mirasa yönelik değerleri keşfetmek için hareket etmektedirler

(Chambers, 2009; Todt ve Kastenholz, 2010). Doğa ve kültüre yönelik bu yeni turistik çekicilikler ve turistlerin talepleri doğrultusunda, yeni turizm destinasyonlarının ortaya çıkması hızlanmıştır (Kastenholz vd., 2012). Bu destinasyonlardaki kırsal turizm planlaması, yerel kalkınma ve turistik üretim ağlarının geliştirilmesi oldukça önemlidir (Dimitrovski vd., 2012). Ayrıca, kırsal turizm faaliyetleri ile geçmişte var olan yöresel yemekler ve el sanatları gibi faaliyetler canlandırılarak, diğer sektörlerle iş birliği yapılabilmektedir (Soykan, 1999).

Motivasyon, turist davranışını açıklamak için kullanılan önemli değişkenlerden biridir. Destinasyonlar, turistleri tanımanın yanı sıra, bu turistlerin motivasyonlarını, algılarını, memnuniyet düzeylerini ve beklentilerini de anlamalıdır (Robert ve Hall, 2001). Turistlerin ürün ve hizmetlerden beklentilerini ve yöreyi ziyaret etme motivasyonlarını anlamak, turistleri yöreye çekmek ve yeni turist kazanımı için son derece önemlidir. Dolayısıyla, kırsal turizm deneyimi yaşamak isteyen turistlerin giderek artan ilgisinin karşılık bulması kolaylaşacaktır (Kastenholz vd., 2012). Türkiye yerel kalkınmada turizm odaklı sürdürülebilir kalkınmaya vurgu yapan ülkeler arasında yer almayı hedeflemektedir. Bu bağlamda kırsal turizm, sürdürülebilir kalkınmayı ve bölgesel dengesizlikleri ortadan kaldırmak açısından son derece önemlidir (Ahipaşaoglu ve Çeltek, 2006; Avcıkurt ve Köroğlu, 2008).

Dünyadaki turizm destinasyonlarının benzerliği nedeniyle, turistler farklı destinasyonlara yönelmeye ve yeni motivasyonlarla hareket etmeye başlamışlardır. Kitle turizminden farklı olarak, turistler bireysel ya da küçük gruplar ile seyahat etmektedirler. Dolayısıyla, turist profilleri farklılaşmış, kırsal turistlerin seyahat amaçları da değişiklik göstermiştir. Eşsiz doğası, tarihi ve kültürü olan yöreler daha çok dikkat çekmiştir. Bu yöreler, özellikle düşük nüfusa sahip ve kendi kültürlerini koruyan kırsal yörelerdir.

Türkiye’de ve dünyada kırsal turizm ve kırsal turistler ile ilgili yapılan çalışmalar, çoğunlukla yerel halkın kırsal turizme katılımı ve turist motivasyonları ile ilgilidir (Andriotis, 2011; Almeida, Correia ve Pimpao 2013; Kastenholz vd., 2018; İnanır, Uslu ve Çaprak, 2019; Özgüneş, vd., 2019). Ancak, özellikle Doğu Anadolu Bölgesi’ni ziyaret eden kırsal turistlerin motivasyonları ve özellikleri ile ilgili çalışmalar eksik kalmaktadır. Bu nedenle, doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip olan Van Gölü’nün güney kıyıları, araştırma alanı olarak seçilmiştir. Kırsal turistlere yönelik önemli değerler sunan yöre, değişen turizm trendlerine cevap verebilecek bir yöredir. Dolayısıyla, araştırmanın amacı; Van Gölü’nün güney kıyılarını ziyaret eden kırsal turistlerin demografik özelliklerini, seyahat alışkanlıklarını, yöre hakkındaki izlenimlerini ve motivasyonlarını ortaya koyarak, turistleri bu özelliklerine göre sınıflandırmaktır. Böylelikle, yöredeki kırsal turizm planlamasında izlenecek stratejilere katkı yapılacağı öngörülmektedir.

Van Gölü Güneyinde Kırsal Turizm

Kırsal turistler, seyahat edecekleri destinasyonu belirlerken farklı kültürel değerlere ve yaşam tarzlarına sahip yöreleri tercih etmektedirler (Marzo-Navarro, 2015). Eşsiz doğal kaynakları, kültürel değerleri ve yaşam tarzlarıyla kırsal yöreler, değerlerini korudukları sürece, turistler için çekici olabilmektedirler. Bu ana unsurların yanı sıra, kırsal turizm faaliyetlerini uygulamak ve geliştirmek isteyen yöreler belirli özelliklere sahip olmalıdır. Özellikle yöredeki doğal kaynakların yeterli ve kaliteli olması, gelenek ve göreneklerin korunması ve altyapı hizmetlerinin yerel halkın ve turistlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi olmazsa olmazlardır. Bir diğer önemli konu ise yerel halkın turistlerle yaklaşımı ve onlarla

iletişimidir. Kırsal turizm için turistik kaynakların değerlendirilmesi ve yöre halkının turistlere olumlu yaklaşımı, yörenin kırsal turizm geleceğini belirlemektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi, Van ve çalışma alanı olan Van Gölü'nün güney kıyılarında yaşayan yerel halkın turistler üzerinde olumlu bir bakış açısına sahip olduğuna inanılmaktadır. Özellikle doğal, kültürel ve tarihi kaynaklara sahip Van Gölü'nün güney kıyılarında kamp alanları, koylar, köyler ve adalar bulunmaktadır. Van Gölü kıyılarındaki köyler, koylar, plajlar ve özellikle de bölgedeki Akdamar Adası ve Akdamar Kilisesi, ilkbahar ve yaz aylarında yerel turistleri yöreye çekmektedir. Van Gölü'nün güneyi boyunca uzanan şeritteki uygunsuz yer şekilleri nedeniyle kıyılardaki yerleşimler ve tarım arazileri, diğer yörelere göre çok daha düşüktür. Düşük nüfuslu yerleşimler nedeniyle, Van Gölü kıyıları boyunca karayolu ulaşımı zorlu dağ yollarından geçmekte ve kış ayları boyunca ulaşımında sorunlar ortaya çıkmaktadır (Aleaddinoğlu, Toroğlu ve Elibüyük, 2007). Van Gölü kıyısındaki köylerin çoğuna karayolu ile ulaşılabilirken, bazı kıyı köylerine ve koylara karayolu ile ulaşmak her zaman mümkün değildir. Bu nedenle, sahil boyunca uzanan bu köyler ile kıyıda yer alan koylar zarar görmeden bugüne ulaşmışlardır. Özellikle Van'ın Göründü ile İnköy köyleri arasında yer alan bölge, Van Gölü kıyıları boyunca ormanın görüldüğü nadir bölgelerdendir.

El değmemiş koylara ve plajlara sahip olmasının yanı sıra, manzarasıyla da dikkat çeken bu bölge, kırsal turizm açısından faaliyetlerin geliştirilebileceği bölgelerdir. Özellikle Akdamar Adası'na turizm amaçlı seferler düzenleyen tekneler, çoğunlukla Akdamar ve Gevaş iskelelerinden kalkmaktadır. Ayrıca, yöreye Van, Edremit ve Tatvan iskelelerinden ulaşmak da mümkündür. Kırsal turistlerin yörede daha fazla zaman geçirmeleri için turistik değerlere sahip olan bu yöreyi ziyaret eden turistlerin nasıl sınıflandırıldığını ortaya koymak, yörenin kırsal turizme yönelik uygulamaları için son derece önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmada nicel araştırma yöntemine başvurulmuş olup, nicel araştırma tekniklerinden anket tekniği kullanılmıştır. Almeida, Correia ve Pimpao (2013) tarafından geliştirilen motivasyon ölçeği ifadelerinden oluşan soru formu, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Soru formu bu ölçek ifadelerinin yanı sıra, kırsal turistlerin demografik özelliklerini, seyahat alışkanlıklarını ve yöre hakkındaki izlenimlerini kapsamaktadır. Ölçekte yer alan ifadelerin çevirilerinin yapılmasının ardından, yöreyi ziyarete eden 30 turist ile pilot araştırma yapılmıştır. Böylelikle, soru formunda yer alan ifadelerden anlaşılması zor ifadeler, özgün kalmaları şartıyla katılımcıların geri bildirimlerine göre yeniden düzenlenmiştir. Pilot araştırma ile hem çeviri hataları önlenmiş hem de ölçeğin güvenilirliği ölçülmüştür.

Araştırmanın evreni, Van Gölü'nün güney kıyılarını ziyaret eden tüm yerel turistlerdir. Bazı çalışmalarda, küçük evren veya belirli sınırlamalar nedeniyle tüm evrene ulaşılabilmektedir. Ancak bu yöreyi ziyaret eden yerel turist sayısı hakkında mevcut veri olmaması, örneklemin kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmesine neden olmuştur. Sonuç olarak, Mart 2016 ile Haziran 2019 arasında 490 yerli turist ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın veri analizi aşamalı olarak sürdürülmüştür. Öncelikle, tanımlayıcı analizler yapılmış ve katılımcıların demografik özellikleri, yöre hakkındaki izlenimleri ve seyahat

alışkanlıkları hakkında bulgulara ulaşılmıştır. Ardından turistlerin motivasyonlarını ortaya koymak amacıyla açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca, araştırmanın güvenilirliği için Cronbach'ın Alfa değerleri ölçülmüş ve sonraki aşamaya geçilmiştir. Bu aşamada küme sayısı, hiyerarşik kümeleme analizinden yararlanılarak belirlenmiştir. Daha sonra, hiyerarşik olmayan kümeleme analizi (K-means) kullanılmış ve kümeler turist motivasyonlarına göre sınıflandırılmıştır. Bu analizler yapılırken, Hair vd., (2005) tarafından belirtilen metodolojik kriterler dikkate alınmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, kırsal turistlerin demografik özelliklerini, seyahat alışkanlıklarını, yöre hakkındaki izlenimlerini, motivasyonlarını ve kırsal turist kümelerini ortaya koymak için yapılan analizlerden elde edilen bulgular sunulmuştur.

Kırsal Turistlerin Demografik Özellikleri

Kırsal turistlerin demografik özelliklerine ilişkin araştırma bulguları Tablo 1'de yer almaktadır. Buna göre, araştırmaya katılan turistlerin yüzde 44,67'sinin kadın, yüzde 56,33'ünün ise erkek olduğu görülmektedir. Turistlerin yüzde 62,65'i bekâr, yaşları ise 16-39 arasında ağırlık kazanmıştır (%76,13). Turistlerin eğitim durumu incelendiğinde, yüzde 46,32'sinin üniversite mezunu, yüzde 33,87'sinin ise lise mezunu olduğu ortaya çıkmıştır. Turistlerin çoğunlukla kamu (%33,64) ve özel sektör çalışanı (%27,55) olduğu, aylık gelirleri bakımından ise tüm gelir gruplarında birbirine yakın olduğu ortaya çıkmıştır. Son olarak, yöreyi en çok çevre illerde yaşayan turistlerin ziyaret ettiği görülmüştür (%29,79).

Tablo 1. Kırsal Turistlerin Demografik Özellikleri

		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	214	43,67
	Erkek	276	56,33
Medeni Durum	Bekâr	307	62,65
	Evli	183	37,35
Yaş	16-24	104	21,22
	25-29	115	23,46
	30-39	154	31,42
	40-49	68	13,87
	50 ve üstü	49	10,00
Eğitim Durumu	İlköğretim	56	11,42
	Lise	166	33,87
	Üniversite	227	46,32
	Lisansüstü	41	8,36
Meslek	Öğrenci	62	12,65
	Kamu çalışanı	155	31,63
	İşçi-esnaf	30	6,12
	Özel sektör çalışanı	135	27,55
	Çalışmıyor	79	16,12
Aylık Gelir	Emekli	29	5,91
	0-2000	120	24,48
	2001-4000	124	25,30

	4001-6000	127	25,91
	6001 ve üstü	119	24,28
Yaşanılan Yer	Van merkez	127	25,91
	Van ilçeler	81	16,53
	Çevre iller	146	29,79
	Diğer bölgeler	136	27,75
Toplam		490	%100

Kırsal turistlerin seyahat alışkanlıklarına dair bulgulara incelendiğinde, bu turistlerin büyük çoğunluğunun (%56,93) seyahati arkadaşlarıyla gerçekleştirdiği görülmüştür (Tablo 2). Gerçekleştirilen bu seyahatler, büyük oranda günübirlik olmuştur (%63,87). Turistlerin yarısından fazlası (%52,85) yöreyi ilk defa ziyaret ettiklerini belirtirken, yarısına yakını, daha önce farklı bir kırsal yöreyi üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir (%50,41). Son olarak, turistler katıldıkları turizm aktivitelerini çoğunlukla doğa gezisi (%25,10) ve kültürel gezi (%24,89) olarak adlandırmışlardır.

Tablo 2. Kırsal Turistlerin Seyahat Alışkanlıkları

		Sayı	Yüzde
Seyahat Şekli	Yalnız	50	10,20
	Aile ile	161	32,85
	Arkadaşlar ile	279	56,93
Süre (Gün)	Günübirlik	313	63,87
	2 gün	72	14,69
	3 ve üstü	105	21,42
Yöreyi Ziyaret Sayısı	1 defa	259	52,85
	2 defa	112	22,85
	3 ve üstü	119	24,28
Başka Kırsal Yöreyi Ziyaret Sayısı	1 defa	147	30,00
	2 defa	96	19,59
	3 ve üstü	247	50,41
Turizm Türü	Kırsal turizm	29	5,91
	Doğa	123	25,10
	Bölge turu	113	23,06
	Göl ve plaj	91	18,57
	Kültür	122	24,89
	Diğer	12	2,44
Toplam		394	%100

Kırsal turistlerin yöre hakkındaki izlenimlerine yönelik bulgular Tablo 3'te yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan turistlerin tamamına yakını, yörenin beklediği gibi (%50,81) veya beklediğinden iyi (%43,87) olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, bu turistlerin büyük çoğunluğunun yöre hakkındaki izlenimleri, yöreyi ziyaret ettikten sonra olumlu yönde değişmiştir (%65,10). Aynı zamanda, kırsal turistlerin yüzde 91,63'ü yöreyi başka kişilere tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir.

Tablo 3. Kırsal Turistlerin Yöre Hakkındaki İzlenimleri

		Sayı	Yüzde
İzlenim	Beklediğimden iyi	215	43,87
	Beklediğim gibi	249	50,81
	Beklediğimden kötü	36	7,34
Fikir değişikliği	Evet	319	65,10
	Hayır	171	34,90
Tavsiye	Evet	449	91,63
	Hayır	41	8,37
Toplam		490	%100

Kırsal Turistlerin Motivasyonları

Kırsal turistlerin motivasyon faktörlerinin belirlenmesi amacıyla açıklayıcı faktör analizinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda öncelikle ölçek ifadeleri arasındaki ilişkiler incelenmiş, Kaiser Meyer Olkin ve Bartlett's küresellik testi gerçekleştirilmiştir. KMO değeri 0,906, Bartlett's küresellik testi ise $X^2=17072,740$, $p=0,0000$ olarak ölçülmüştür. Böylelikle elde edilen verilerin açıklayıcı faktör analizi yapmak için uygun olduğu görülmüştür. Ölçekte yer alan 51 ifade ile gerçekleştirilen açıklayıcı faktör analizi sonucunda, 40 ifadenin oluşturduğu beş motivasyon faktörü ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan beş faktör, toplam varyansın yüzde 72,497'sini açıklamıştır. Ayrıca, araştırma kapsamında ortaya çıkan beş faktöre ilişkin Cronbach's Alpha değerleri 0,792 ile 0,937 arasında değişmiş, tüm ifadeler için ise Cronbach's Alpha değeri ise 0,876 olarak ölçülmüştür. Ölçeğe ilişkin faktörler, faktör yük değerleri, açıklanan varyans, Cronbach's Alpha değerleri ve faktör öz değerleri, Tablo 4'te gösterilmiştir.

Öğrenme ve yenilik faktörü olarak adlandırılan ilk faktör, varyansın yüzde 23,633'ünü açıklamıştır. Öğrenme ve yenilik faktöründe 13 ifade yer almış ve faktör yükleri 0,547 ile 0,875 arasında değişmiştir. Cronbach's Alpha değeri 0,937 olarak hesaplanan faktör, diğer faktörlerle karşılaştırıldığında, en yüksek güvenilirlik değerine sahiptir. Faktör bünyesinde, macera ve haz arayışı, otantikliği deneyimleme ve rekreatif aktivitelere katılma ifadeleri ön plana çıkmıştır. Dolayısıyla, kırsal turistlerin öğrenme ve yenilik için daha çok motive oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Kırsal Turistlerin Motivasyon Faktörleri

	Öz değer	Açıklanan Varyans	Cronbach α	Faktör Yük Değerleri
Öğrenme ve yenilik	13,531	23,633	,937	
Macera ve haz arayışı				,875
Heyecan arayışı				,853
Rekreatif aktiviteler arayışı				,853
Farklılık ve özgünlük arayışı				,845
Otantik deneyim duygusu				,822
Entelektüel zenginlik				,774
Yeni mekânlar				,721
Dış mekân aktiviteleri deneyimleme				,714
Özgürlük hissi				,709
Yenilik				,653
Sportif aktiviteler				,642
Rutinden kaçış				,621
Yöreyi tanıma				,547
Doğa ve Kültür	4,362	14,234	,883	
Çekiciliğe sahip mekânlar				,752
Doğal kaynaklar				,698
Eşsiz göl manzarası				,659
Egzotik atmosfer				,565
Tarihi yapılar				,555
Kültürel aktiviteler				,541
Doğanın tadını çıkarma				,536
Hizmet ve Fiyat	2,691	13,803	,869	
Hizmet kalitesi				,804
Ulaşım kalitesi				,759
Altyapı ve konaklama imkânı				,738
Danışma ofislerinin ulaşılabilirliği				,707
Paket turlar				,654
Fiyat				,617
Alışveriş				,569
Turistik yöre				,547
Sakinlik ve Rahatlama	2,224	10,843	,792	
Yaşam temposunun yavaşlığı				,711
Sakinlik/Durgunluk				,708
Aile/Arkadaşlar ile seyahat etme				,677
Aile/Arkadaşlar ile vakit geçirme				,637
Aileye uygunluk				,592
Rahatlama ve dinlenme				,584
Kırsal Yaşam	1,989	9,984	,821	
Tarımsal faaliyetler				,770
Yöresel zanaat ve yemekler				,719

Kırsal yaşam izleri				,673
Yerel halk ile etkileşim				,665
Kırsal konaklama imkânı				,639
Tarihi ve yöreye özgü mimari				,591

Doğa ve kültür faktörü olarak adlandırılan ikinci faktör, yedi ifadeden oluşmuş ve varyansın yüzde 14,234'ünü açıklamıştır. Cronbach's Alpha değeri 0,883 olarak hesaplanan bu faktörde yer alan ifadelerin faktör yük değerleri ise 0,536-0,752 arasında değişmiştir. Faktör ifadeleri incelendiğinde, doğal güzellikler ile eşsiz göl ve doğanın keyfini çıkarma gibi doğa ile ilgili ifadeler ile kültürel aktivitelere katılım ve kültürel etkileşim gibi yörenin kültürü ile ilgili ifadeler ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve fiyat faktörü olarak adlandırılan üçüncü faktör, sekiz ifadeden oluşmuş ve varyansın yüzde 13,803'ünü açıklamıştır. Faktörde yer alan ifadelerin faktör yük değerleri 0,547 ile 0,804 arasında değişiklik göstermiş ve Cronbach's Alpha değeri 0,869 olarak hesaplanmıştır. Hizmet ve ulaşım kalitesi ve fiyat gibi ifadelerin turistler için önemi ortaya konmuştur. Buna göre, kırsal turistlerin öğrenme ve yenilik ile doğa ve kültür faktörlerinin yanında hizmet, ulaşım ve fiyat gibi ziyaret boyunca yapacakları harcamaların geri dönütleri ile ilgili unsurları da önemsedikleri anlaşılmaktadır.

Toplam altı ifadeden oluşan dördüncü faktör, varyansın yüzde 10,843'ünü açıklamıştır. Sakinlik/durgunluk, rahatlama ve dinlenme, aile ve arkadaşlar ile vakit geçirme ve yaşam temposunun yavaşlığı gibi ifadelerden oluşan bu faktör, sakinlik ve rahatlama faktörü olarak tanımlanmıştır. Kırsal turistlerin yöre seçiminde, sakinlik ile rahatlama ve dinlenme imkânının önemi ortaya çıkmıştır. Cronbach's Alpha değeri 0,792 ölçülen sakinlik ve rahatlama faktörünün her bir ifade için faktör yük değerleri ise 0,584 ile 0,711 arasında değişmiştir.

Analiz sonucunda ortaya çıkan son faktör kırsal yaşam faktörü olarak adlandırılmıştır. Kırsal yaşam faktörü, varyansın yüzde 8,972'sini açıklamış ve Cronbach's Alpha değeri 0,821 olarak ölçülmüştür. Faktörde yer alan ifadelerin faktör yük değerleri ise 0,591 ile 0,770 arasında değişmiştir. Kırsal yaşam faktöründe, kırsal yaşam faaliyetleri ile yerel halkın yaşayışları, turistler için önemli motivasyon unsurları olarak görülmektedir. Faktör analizi ile ortaya çıkan beş motivasyon faktörü, yöreyi ziyaret eden turistlerin neden bu yöreyi ziyaret ettiklerine dair önemli bulgular sunmuştur.

Kırsal Turist Kümeleri

Açıklayıcı faktör analizi ile ortaya çıkan beş faktör, kırsal turist kümelerinin belirlenmesi için birer değişken olarak kullanılarak, hiyerarşik kümeleme analizi yapılmıştır. Dendogram, heretorjenlik testi (Test of heterogeneity) ve toplanma katsayısından (Agglomeration coefficient) yararlanılarak yürütülen süreç sonunda, yöreyi ziyaret eden turistlerin dört kümede toplandıkları anlaşılmıştır. Küme sayısının belirlenmesinin ardından, kümelere ait tanımlayıcı bilgileri analiz etmek için hiyerarşik olmayan kümeleme (K-means) analizi yapılmıştır. Aile gezginleri, dinlenenler, doğa-kültür gezginleri ve kırsal gezginler olarak ortaya çıkan dört kümedeki katılımcı sayıları sırasıyla 66, 79, 222 ve 121 olarak ölçülmüştür (Tablo 5). Tablo incelendiğinde, kırsal gezginler, ölçekte en yüksek ortalamaya sahipken (ort=3,90), ardından doğa-kültür gezginleri gelmiştir (ort=3,75). Dinlenenler kümesinin genel ortalaması 3,45 olarak ölçülürken, en düşük ortalamaya sahip küme ise aile gezginleri olmuştur (ort=3,21).

Diğer kümelerle karşılaştırıldığında öğrenme ve yenilik ile en çok ilgilenen küme kırsal gezginler olurken, en az ilgilenen küme ise aile gezginleri olmuştur. Doğa ve kültür faktöründe de aynı sonuç ortaya çıkmış ve buna göre kırsal gezginler doğa ve kültür ile en çok ilgilenen küme olmuştur. Hizmet ve fiyat için en ilgili küme aile gezginleri olarak belirlenirken, dinlenenler kümesi en ilgisiz küme olmuştur. Bununla birlikte, dinlenenler kümesi sakinlik ve rahatlama ile en çok ilgilenen küme olmuştur. Kırsal yaşam ile en ilgili küme ise kırsal gezginler olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 5. Kırsal Turistlerin Kümelere Göre Motivasyon Faktörleri

Faktörler	Ortalama	Aile Gezinleri (N=66)	Dinlenenler (N=79)	Doğa-Kültür Gezinleri (N=224)	Kırsal Gezinler (N=121)
<i>Öğrenme ve Yenilik</i>	3,50	2,91	3,12	3,92	4,06
<i>Doğa ve Kültür</i>	3,75	3,04	3,75	4,03	4,20
<i>Hizmet ve Fiyat</i>	3,21	3,52	3,06	3,15	3,12
<i>Sakinlik ve Rahatlama</i>	3,97	4,02	4,25	3,75	3,86
<i>Kırsal Yaşam</i>	3,45	2,56	3,07	3,92	4,25
Genel ortalama	3,57	3,21	3,45	3,75	3,90

Kümelere göre, demografik özellikler ve seyahat alışkanlıklarına yönelik bulgular, Tablo 6'da yer almaktadır. Buna göre, aile gezginlerinin çoğunlukla erkek, evli ve 40 yaş üzerinde olduğu görülmüştür. Kamu ve özel sektörde çalışan aile gezginleri, genellikle lise mezunudur. Gelirleri çoğunlukla 0-4000 TL arasında değişen aile gezginleri, Van merkezde konaklamaktadırlar. Yöreyi çoğunlukla aileleriyle, günübirlik ziyaret eden küme katılımcıları, bu yöreyi ilk kez, başka bir kırsal yöreyi ise üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir.

Tablo 6. Kırsal Turistlerin Kümelere Göre Demografik Özellikler ve Seyahat Alışkanlıkları

Değişkenler		Aile Gezinleri	Dinlenenler	Doğa-Kültür Gezinleri	Kırsal Gezinler
<i>Cinsiyet</i>	Kadın	30	35	100	49
	Erkek	36	44	124	72
<i>Medeni Durum</i>	Bekâr	31	50	141	85
	Evli	35	29	83	36
<i>Yaş</i>	16-24	9	10	48	37
	25-29	10	9	63	33
	30-39	12	28	84	30
	40-49	18	17	20	13
	50 ve üstü	17	15	9	8
<i>Eğitim Durumu</i>	İlköğretim	12	10	18	16
	Lise	28	25	79	34
	Üniversite	21	35	113	58
	Lisansüstü	5	9	14	13
<i>Meslek</i>	Öğrenci	13	6	24	19
	Kamu çalışanı	20	22	71	42
	İşçi – Esnaf	5	7	10	8

	Özel sektör	16	16	71	32
	Çalışmıyor	12	28	48	20
<i>Aylık Gelir</i>	0-2000	21	18	58	23
	2001-4000	17	22	57	28
	4001-6000	15	20	58	34
	6001 ve üstü	13	19	51	36
<i>Yaşanılan yer</i>	Van merkez	26	25	50	26
	Van ilçeler	16	20	29	16
	Çevre iller	15	18	78	35
	Diğer bölgeler	9	16	67	44
<i>Seyahat şekli</i>	Yalnız	4	12	20	14
	Aile ile	36	29	74	22
	Arkadaşlar ile	26	38	130	85
<i>Süre (Gün)</i>	Günübirlik	51	48	144	70
	2 gün	10	18	31	13
	3 ve üstü	5	13	49	37
<i>Yöreyi ziyaret sayısı</i>	1 defa	36	39	113	71
	2 defa	15	20	52	25
	3 ve üstü	15	20	59	25
<i>Başka kırsal yöreyi ziyaret sayısı</i>	1 defa	20	27	70	30
	2 defa	16	12	37	31
	3 ve üstü	30	40	117	60
<i>Toplam</i>	490	66	79	224	121

Dinlenenler kümesinin çoğunluğu bekâr erkeklerden oluşurken, yaşları 30-39 aralığındadır. Çoğunlukla üniversite mezunu olan küme katılımcıları, çalışmayan turistlerden oluşmuştur. Gelirleri 2001-6000 TL arasında seyreden dinlenenler kümesi, genellikle Van merkezde yaşamaktadırlar. Yöreye arkadaşlarıyla günübirlik seyahat eden bu küme, çoğunlukla bu seyahati ilk defa yapmış, başka bir kırsal yöreyi ise üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir.

Doğa-kültür gezginleri çoğunlukla bekâr, erkek, 25-39 yaşlarında ve üniversite mezunlarından oluşmuştur. Genellikle kamu ve özel sektör çalışanı olan küme katılımcılarının gelirleri ise eşit bir dağılım göstermiştir. Çoğunlukla Van Gölü'nün çevre illerinde yaşayan bu turistler, yöreyi arkadaşları ile günübirlik seyahat etmektedirler. Yöreyi genellikle ilk kez ziyaret eden turistler, başka bir kırsal alanı da üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir.

Son olarak, kırsal gezginler bekâr, erkek ve 16-39 yaş aralığındaki turistlerden oluşmuştur. Çoğunlukla kamu çalışanı olan bu turistler, üniversite mezunudur. Kırsal gezginlerin gelirleri eşit dağılmış, yöreyi Türkiye'nin farklı bölgelerinden ziyaret etmişlerdir. Arkadaşları ile seyahat eden küme katılımcıları, yöreyi ilk kez, başka bir kırsal yöreyi ise üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kırsal turizm faaliyetlerin yürütüldüğü Van Gölü'nün güney kıyıları boyunca uzanan yörede yapılan araştırmada, kırsal turistlerin demografik özellikleri, yöre hakkındaki izlenimleri, seyahat alışkanlıkları ve motivasyonları ortaya konmuştur. Ayrıca, turistler

motivasyon faktörlerine kümeler ayrılmış ve her bir kümenin özellikleri ortaya konmuştur. Bununla birlikte araştırmada, sadece Van Gölü'nün güney kıyılarını ziyaret eden kırsal turistlerin temel alınması, araştırmanın önemli sınırlılıklarındandır. Bu çerçevede hem çevredeki hem de Türkiye'deki kırsal turistlerin demografik özellikleri, seyahat alışkanlıkları, motivasyonları ve kümelerine yönelik daha geniş çaplı araştırmalarda, farklı sonuçlara ulaşılabilir. Ayrıca, mevsimsel şartlar ve araştırmacının çalışma dönemleri nedeniyle veriler genellikle ilkbahar ve yaz aylarında toplanmıştır. Araştırma sonuçları değerlendirilirken, mevsim faktörünün de ön plana alınması gerekmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, yöreyi ziyaret eden kırsal turistlerin çoğunluğu erkek, bekâr, 16-39 yaş aralığında, üniversite mezunu ve kamu çalışanlarıdır. Kırsal turistlerin genellikle orta ve üst yaş gruplarında ve evli olmaları beklenirken, yöreyi ziyaret edenlerin genç ve bekâr olmaları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, bu sonuçlar Park ve Yoon'un (2009), Kastenholz vd., (2018) ve Özgüneş vd. (2019)'nin ulaştığı sonuçlarla örtüşmektedir. Genellikle çevre illerden yöreye seyahat eden turistlerin gelir durumu ise çeşitlilik göstermiştir. Ayrıca, turistlerin büyük çoğunluğunun arkadaşlarıyla yöreyi ilk defa seyahat ettikleri görülmüştür. Başka bir kırsal yöreyi ise üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir. Bu turistler, yöreye yaptıkları seyahatleri çoğunlukla doğa gezisi ve kültürel gezi olarak tanımlamışlardır. Aynı zamanda, yörenin bekledikleri gibi veya beklediklerinden iyi olduğunu, yöreyi ziyaret ettikten sonra yöre hakkındaki fikirlerinin olumlu yönde değiştiğini ve yöreyi başka kişilere tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir.

Kırsal turistler, *öğrenme ve yenilik, doğa ve kültür, hizmet ve fiyat, sakinlik ve rahatlama* ile *kırsal yaşam* motivasyonlarıyla yöreye seyahat etmişlerdir. Bu faktörlerde öne çıkan ifadeler; macera ve heyecan arayışı, yeni deneyimler yaşama, doğal güzellikleri görme, eşsiz göl ve doğanın keyfini çıkarma, ulaşım kalitesi, fiyat, sakinlik, dinlenme, aile ve arkadaşlar ile vakit geçirme, tarımsal ve kırsal yaşam faaliyetlerine katılma, kırsalda konaklama ve yöresel yemekleri tatma gibi ifadeler olmuştur. Ortaya çıkan motivasyon faktörleri bünyesinde yer alan ifadeler, yöreyi ziyaret eden turistlerin neden bu yöreyi ziyaret ettiklerine dair önemli fikirler vermekte ve literatür ile genel bir uyumluluk göstermektedir (Kastenholz vd., 1999; Park ve Yoon, 2009; Almeida vd., 2013). Ayrıca, hizmet ve fiyat faktörünün, sakinlik ve rahatlama ile kırsal yaşam faktörlerinden daha çok önemsenmesi, araştırmanın önemli bir sonucudur. Dolayısıyla, yörede sunulan hizmetlerin kalitesi ile fiyat politikasının bu çerçevede düzenlenmesi gerekmektedir.

Aile gezginleri, dinlenenler, doğa-kültür gezginleri ve kırsal gezginler olarak ortaya çıkan dört kümeden katılımcı sayısı en fazla olan küme, doğa-kültür gezginleri olmuştur. Öğrenme ve yenilik ile doğa ve kültür faktörlerinde en yüksek puana sahip küme kırsal gezginler olurken, hizmet ve fiyat faktöründe aile gezginleri en yüksek puana sahip kümedir. Bununla birlikte, sakinlik ve rahatlama faktöründe en yüksek puana sahip küme dinlenenler kümesi olurken, kırsal yaşam faktöründe ise kırsal gezginler en yüksek puana sahip küme olmuştur. Bu sonuçlar, her bir kümenin öncelikli ziyaret amacının farklılaştığını göstermektedir. Yöreyi ziyaret eden kırsal turistlerin bu yönde değerlendirilmesi, etkili planlamaların yapılabilmesi için önemlidir. Ayrıca, doğa ve kültür gezginlerinin sayısının daha çok olması, yöredeki doğal ve kültürel kaynakların korunması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Her bir kümenin demografik özellikleri ve seyahat alışkanlıklarına yönelik sonuçlarına göre, aile gezginleri çoğunlukla; erkek, evli, 40 yaş üzerinde, kamu ve özel sektörde çalışan, ortalama gelire sahip ve lise mezunudur. Gelirleri çoğunlukla 0-4000 TL arasında değişen aile gezginleri, Van merkezde konaklamaktadırlar. Yöreyi çoğunlukla aileleriyle günübirlik ziyaret eden küme katılımcıları, bu yöreyi ilk kez, başka bir kırsal yöreyi ise üç defa veya daha çok ziyaret etmişlerdir. Dinlenenler kümesinin çoğunluğu bekâr, erkek, 30-39 yaş aralığında, ön lisans veya lisans mezunu ve çalışmayanlardan oluşmaktadır. Seyahat alışkanlıkları bakımından ise aile gezginleri ile benzerlik göstermektedirler. Doğa-kültür gezginleri kümesi, demografik özellikler bakımından dinlenenler kümesi ile benzerlik göstermiştir. Çoğunlukla Van Gölü'nün çevre illerinden yaşayan bu turistler, seyahat alışkanlıkları bakımından diğer kümelerle benzerlik göstermektedirler. Kırsal gezginler de doğa-kültür gezginleri ve dinlenenler kümeleriyle demografik özellikler ve seyahat alışkanlıkları bakımından örtüşmektedir. Bu küme katılımcılarından farklı olarak, Van'ın çevre illerinin dışında kalan Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşamaktadırlar.

Görüldüğü üzere, araştırma sonucunda tanımlanan dört küme; motivasyonları, bazı seyahat alışkanlıkları ve demografik özellikleri bakımından birbirinden farklılık göstermiştir. Dolayısıyla, turistik hizmetler sunulurken, turistlerin motivasyonları ile kırsal turist kümelerinin özellikleri dikkate alınmalıdır. Örneğin kırsal yaşamdan etkilenen turistlerin yöreye seyahat etmesini sağlamak için yörede kendi kültürlerine sahip çıkarak yaşamlarını sürdüren yerel halkın yaşam tarzının kaybolmaması gerekmektedir. Bu nedenle, yörede çeşitli etkinliklerin düzenlenmesi hem yerel halk için hem de kırsal turistlerin farklı deneyimler yaşaması için uygun olabilir.

Araştırmada elde edilen diğer önemli sonuç, yöreyi ziyaret edenlerin büyük çoğunluğunun günübirlik ziyaretlerde bulunmasıdır. Yöresel mimariye uygun konaklama imkânlarının sunulması ve yerel halkın sahip olduğu evleri turistlere açmasına yönelik çalışmaların yapılması, turistlerin yörede konaklamasını sağlayabilir. Ayrıca, Van Gölü güney kıyılarında yer alan köylere teknelerle ziyareti mümkün kılan düzenlemelerin yapılması ve kırsal konaklama için kamp alanlarının oluşturulması yöreye katkı sağlayabilir. Böylelikle tüm kırsal turist kümelerine aynı anda, farklı deneyimler yaşama şansı tanınabilir.

Göl turu, adalar turu, koy ve plaj turu, göl kıyılarında kurulan köylere yönelik turlar ve bu köylerde yerel halk ile etkileşimde bulunulması gibi çeşitli aktivitelerin yapılması, yöredeki aktivite çeşitliliği açısından oldukça önemlidir. Sonuç olarak, kırsal turizm potansiyelinin yüksek olduğu ama kırsal turizm aktivitelerinin sınırlı olarak görüldüğü bu yörede, aktivitelerin çeşitlendirilmesi ve tüm kırsal turist kümelerine hitap edecek doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerin sunulması gerekmektedir. Yöreyi ziyaret eden turist kümelerinin motivasyonları ve özelliklerinin yöre için ne ifade ettiği hesaplanmalı ve bu yönde hizmetler sunulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ahipaşaoglu, S. & Çelttek, E. (2006). *Sürdürülebilir Kırsal Turizm*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aleaddinoğlu, F., Toroğlu, E. & Elibüyük, M. (2007). Gevaş Kasabası ve Fonksiyonları. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 15.
- Almeida, A., Correia, A. & Pimpao, A. (2013). Segmentation by Benefits Sought: The Case of Rural Tourism in Madeira. *Current Issues in Tourism*, 17(9), 813-831.

- Andriotis, K. (2006). Researching the Development Gap Between the Hinterland and the Coast-Evidence from the Island of Crete. *Tourism Management*, 27, 629-663.
- Andriotis, K. (2011). A Comparative Study of Visitors to Urban, Coastal and Rural Areas-Evidence from the Island of Crete. *European Journal of Tourism Research*, 4(2), 93-108.
- Avcıkurt, C. & Köroğlu, Ö. (2008). “*Kırsal Turizm*”, *Turistik Ürün Çeşitlendirmesi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bramwell, B. (1994). Rural Tourism and Sustainable Rural Tourism. *Journal of Sustainable Tourism*, 2(1-2), 1-6.
- Carneiro, M., Joana, L. & Silva, A. (2015). Landscape and the Rural Tourism Experience: Identifying Key Elements, Addressing Potential, And Implications for the Future. *Journal of Sustainable Tourism*, 23(8-9), 1217-1235.
- Chambers, E. (2009). From Authenticity to Significance: Tourism on the Frontier of Culture and Place. *Futures*, 41(6), 353-359.
- Countryside Agency and English Tourism Council. (2014). *Working for the Countryside a Strategy for Rural England*. İngiltere.
- Dimitrovski, D., Todorovic, A. & Valjaveric, A. (2012). Rural Tourism and Regional Development: Case Study of Development of Rural Tourism in The Region of Gruza, Serbia. *Procedia Environmental Sciences*, 14, 288-297.
- Hair, J., Anderson, R., Tatham, R. & Black, W. (2005). *Multivariate Data Analysis*. NJ: Prentice-Hall.
- İnanır, A., Uslu, A. & Çaprak, D. (2019). Sakin Şehir ve Kırsal Turizm: Eğirdir İlçesi’nde Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 1711-1726.
- Jurowski, C., Uysal M. & F. Noe (1993). U.S. Virgin Islands National Park: A Factor-cluster Segmentation Study. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 1(4), 3-31.
- Kastenholz, E., Davis, D. & Paul, G. (1999). Segmenting Tourism in Rural Areas: The Case of North and Central Portugal. *Annals of Tourism Research*, 37(4), 353-363.
- Kastenholz, E., Carneiro, M.J. & Marques, C. (2012). *Marketing the Rural Tourism Experience. Strategic Marketing in Tourism Services*. Bingley: Emerald.
- Kastenholz, E., Carneiro, M. J., Marques, C. P. & Loureiro, S. M. C. (2018). The Dimensions of Rural Tourism Experience: Impacts on Arousal, Memory, and Satisfaction. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 35(2), 189-201.
- MacDonald, R. & Jolliffe, L. (2003). Cultural Rural Tourism Evidence from Canada. *Annals of Tourism Research*, 30(2), 307-322.
- Marzo-Navarro, M., Pedraja-Iglesias, M. & Vinzon, L. (2015). Sustainability Indicators of Rural Tourism from the Perspective of the Residents. *Tourism Geographies*, 17(4), 586-602.
- Nair, V., Munikrishnan, U.T., Rajaratnam, S.D. & King, N. (2015). Redefining Rural Tourism in Malaysia: A Conceptual Perspective. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20(3), 314-337.

Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research, Vol. 4, Issue 1, 106-120, 2020

Van Gölü Kıyılarını Ziyaret Eden Kırsal Turistlerin Özellikleri

Serhat BİNGÖL, Pembe Gül ÇAKIR

- Nicely, A. & Sydnor, S. (2015). Rural tourism development: Tackling a culture of local nonparticipation in a post slavery society. *Journal of Travel Research*, 54(6), 717-729.
- Oppermann, M. (1996). Rural Tourism in Southern Germany. *Annals of Tourism Research*, 23, 86-102.
- Park, D. B. & Yoon, Y. S. (2009). Segmentation by Motivation in Rural Tourism: A Korean Case Study. *Tourism Management*, 30, 99-108.
- Özgüneş, R. E., Bozok, D., Avcıkurt, C. & Güleç, E. (2019). Kırsal Turizme Katılan Bireylerin Mental İyi Oluş Halinin Sosyo Demografik Veriler Açısından İncelenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 6(1), 161-174.
- Pena, A., Jamilena, D. & Molina, M. (2012). The perceived Value of the Rural Tourism Stays and Its Effect on Rural Tourist Behavior. *Journal of Sustainable Tourism*, 20(8), 1045-1065.
- Perdue, R. R., Long, P. & Allen, L. (1987). Rural Resident Tourism Perceptions and Attitudes. *Annals of Tourism Research*, 17, 586-599.
- Roberts, L. & Hall, D. (2001). *Rural Tourism and Recreation: Principles to Practice*. New York: CABI Publishing.
- Sharpley, R. (2005). *Managing the Countryside for Tourism: A Governance Perspective*. London: Sage Publications.
- Soykan, F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal turizm. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10, 67-75.
- Soykan, F. (2006). Avrupa'da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim. II. *Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı, Balıkesir*, 71-87.
- Simkova, E. (2007). Strategic Approaches to Rural Tourism and Sustainable Development of Rural Areas. *Agricultural Economics-Czech*, 53(6), 263-270.
- Todt, A. & Kastenholtz, E. (2010). *Tourists as a Driving Force for Sustainable Rural Development: A Research Framework*. Proceedings of the IV Congresso de Estudos Rurais.